

Sufinancirano sredstvima
programa Europske unije
Erasmus+

2019-1-DE02-KA202-006124

IO1 KURIKULUMA

SKRAĆENA VERZIJA ZA UČITELJE I ODGAJATELJE

*Prijedlog kompetencija obrazovanja za mir za učitelje ranog odgoja i
obrazovanja*

* Proširena verzija ovog izvješća dostupna je na zahtjev (jana.goldberg@johanniter.de).

Izjava o odricanju odgovornosti

Ovaj projekt financiran je uz potporu Europske komisije, programa Erasmus+ i njemačke Nacionalne agencija za Erasmus+. Ovaj publikacija odražava samo stavove autora, stoga Komisija ne može biti odgovorna za bilo kakvo korištenje u njoj sadržajnih informacija.

Autorsko pravo

Materijali se mogu koristiti u skladu s dozvolom
Creative Commons License Non-Commercial Share Alike

U ovome projektu Prevencija nasilja u ranome djetinjstvu kroz obrazovanje za mir (dalje u tekstu PEEC - Peace Education in Early Childhood to prevent Bullying) glavni je cilj upotrijebiti obrazovanje za mir kao sredstvo za poticanje jednakosti, raznolikosti i uključenosti kao i daljnje sprječavanje nasilja i vršnjačkog zlostavljanja u ranom djetinjstvu. Kroz projekt, predviđen je razvoj treninga stručnog usavršavanja za nastavnike i odgajatelje ranog odgoja i obrazovanja.

Dokument IO1 (Intellectual output) sadrži smjernice transnacionalnog kurikulumu koji podržava daljnje profesionalno usavršavanje učitelja i odgajatelja u obrazovanju za mir od najranijeg djetinjstva.

Ovo je skraćena verzija EU dokumenta koji se razvio nakon **4 nacionalna izvještaja** nastalih kroz istraživanja potreba korisnika u partnerskim zemljama: **Njemačka, Španjolska, Hrvatska i Litva.**

Cilj dokumenta je pružiti konkretne prijedloge, preporuke i smjernice za izradu transnacionalnog kurikulumu usmjerenog na obrazovanje za mir kao sredstvo za poticanje jednakosti, raznolikosti i uključenosti te daljnje sprječavanje nasilja i vršnjačkog zlostavljanja u ranom obrazovanju i odgoju.

GLAVNI REZULTATI

Nacionalni izvještaji razvijeni su na temelju on-line **UPITNIKA** (učitelji i treneri/edukatori koji provode obrazovanje za mir unutar učionica i predmeta) i **INTERVJUA** (stručni treneri u području obrazovanja za mir te prevencije nasilja i vršnjačkog zlostavljanja).

Rezultati istraživanja pokazuju da praktički u svim partnerskim zemljama, iako postoje nacionalni protokoli i smjernice koji navode koje korake treba poduzeti u slučaju nasilja i vršnjačkog zlostavljanja, kao i prevencije istoga među djecom i mladima, ipak **nema dovoljno istraživanja o nasilju među djecom predškolske dobi**. Iako je očit nedostatak resursa i posebnih nacionalnih politika, identificirali smo 11 primjera dobre prakse u partnerskim zemljama: dvije iz Hrvatske, dvije iz Litve, tri iz Španjolske te četiri iz Njemačke (dostupno u cjelovitom izvještaju).

Kroz on-line upitnik ispitanici su odgovorili **ŠTO BI TREBALI SADRŽAVATI NASTAVNI MATERIJALI ZA OBRAZOVANJE ZA MIR I PREVENCIJU VRŠNJAČKOG ZLOSTAVLJANJA: KOJE BI VJEŠTINE TREBALO UKLJUČITI?** Kroz tri tematske cjeline: MEĐUOVISNOST, SUDJELOVANJE I RAZNOLIKOST, ispitanici smatraju da bi trebalo razvijati sljedeće vještine: prepoznati, prikazati i pružiti primjere dobre prakse; stvoriti viziju i jasnu ideju; redefinirati koncepte vezane uz obrazovanje za mir.

Na pitanje, **IZBOR KOJEG MEDIJA SMATRATE NAJPRIMJERENIJIM U RAZREDIMA ZA BAVLJENJE PITANJEM OBRAZOVANJA ZA MIR I PREVENCIJE VRŠNJAČKOG NASILJA?**, prikupili smo najpopularnije odgovore: audio i video datoteke; platforme za učenje; animirane prezentacije; popis internetskih veza; radni listovi.

Na pitanje **ostalih medija koji su važni**, odgovori su bili: predavanja uživo poznatih osoba s odgovarajućim obrazovanjem; predavanja uživo, citati i primjeri poznatih osoba; priče kojima nedostaje završetak, kako bi djeca sama mogla odabrati kako priča završava; priče i skripte za učenike kako bi izradili prezentacije.

Najpopularnije **metode rada** za obrazovanje za mir, pokazale su se sljedeće: korištenje svakodnevnih životnih problema; pripovijedanje; priče i proučavanje primjera; grupni rad; igranje uloga.

Na pitanje o **moćem trajanju koje bi mogli posvetiti predavanju ovog sadržaja**, kolektivni postotak odgovora bi bio manji od 25 sati.

Donosimo i skraćeni izvještaj rezultata provedenih intervjua.

On-line grupne rasprave i seminari najprikladniji su **OBLICI UČENJA** za dohvaćanje podataka, ideja i koncepata. Knjige i članci iz časopisa, također su dobrodošli. **Kritički incident, igranje uloga te simulacije/igre** najbolji su alati za učenje kroz demonstracije i promatranje, te za uvježbavanje vještina, tehnika i misaonih procesa.. Za povećanje dubinskog shvaćanja najprikladnije su opcije podučavanja/treniranja; radna uputstva i mentorstvo. Konačno, **radionica** je najpopularnija opcija za ispunjavanje različitih obrazovnih ciljeva.

Što se tiče *glavnih razloga za brigu unutar stručnog usavršavanja obrazovanja za mir i prevencije nasilja*, identificirali smo sljedeće razloge koji bi mogli predstavljati problem: **kako se nositi s dječjom ljutnjom, previše teorije ili rasprava, neprilagođenost nastavnicima ili dobi učenika, predugo trajanje, preskupo, nedostatak savjeta o pomoći ili podršci roditelja kod kuće.**

U vezi *prijedloga za PEEC tim pri osmišljavanju sadržaja za nastavnike za provođenje obrazovanja za mir i prevenciju nasilja*, identificirali smo sljedeće ključne riječi: **pojednostaviti sadržaj, jasno i praktično što je više moguće (primjeri i slučajevi), uključiti fleksibilne i prilagodljive aktivnosti i izvore za primjenu u razred (ili čak jednostavne savjete o stvarima koje se mogu primijeniti unutar učionice).**

PEEC PRIJEDLOG KURIKULUMA

Prikupljeni rezultati omogućili su PEEC timu da dizajnira teoretski prijedlog kompetencija obrazovanja za mir. Prijedlog kompetencija namijenjen je učiteljima i odgajateljima u ranom odgoju i obrazovanju koji imaju tendenciju sudjelovati i u ostalim PEEC projektnim aktivnostima: IO2 – daljnji trening stručnog usavršavanja te IO3 – online obrazovni alati.

Prema istraživanjima te upitnicima i intervjuima, izradili smo okvir kompetencija koji se može koristiti kao referenca za: IO2 PEEC daljnji trening stručnog usavršavanja:

Naslov kvalifikacije	PEEC				Zbroj sati učenja	ECVET bodovi
	HRVATSKA	NJEMAČKA	LITVA	ŠPANJOLSKA		
Ukupno ECVET bodova	7					
EQF razina	Razina 5					
NQF razina	5	5	5	5		
	UNITS					
JEDINICE (primjer)	U1 Ime jedinice: primjer UVOD				15	0,5
	U2 Ime jedinice: primjer SUDJELOVANJE U RANOM ODGOJU I OBRAZOVANJU				35	1
	U3 Ime jedinice: primjer MEĐUOVISNOST U RANOM ODGOJU I OBRAZOVANJU				35	1
	U4 Ime jedinice: primjer RAZLIČITOST U RANOM ODGOJU I OBRAZOVANJU				35	1
	U5 Ime jedinice: primjer ŽIVLJENJE U MIRU				35	1
	U6 Ime jedinice: primjer IZGRADNJA MIRA				35	1

Usredotočili smo se na razinu 5 EQF-a, uzimajući u obzir kompleksnost i razinu ishoda učenja koji se očekuju od polaznika. U tom smislu, zahtjev je za osoblje koje koristi Profil posjedovanje osnovnog znanja i specijaliziranih vještina kako bi mogli upravljati i nadzirati aktivnosti, na odgovoran i autonoman način.

Profil je dodijelio **ukupno 190 sati učenja** (15+35+35+35+35+35); organiziranih u **ŠEST (6)** jedinica ishoda učenja, što odgovara **5,5 ECVET bodova**. Ovi sati uključuju kontakt i učenje.

Početni skup područja koja bi mogla obuhvaćati jedinice prema početnim rezultatima istraživanja su:

Jedinica	Početni okvir vještina koje bi mogle biti uključene
U1: ZAŠTO OBRAZOVANJE ZA MIR U RANOM ODGOJU I OBRAZOVANJU (uvod)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zašto vrijednosti i obrazovanje za mir u ranom djetinjstvu? ✓ Kakav bi rani odgoj i obrazovanje trebao biti? (Članak 29 of the Konvencije o pravima djeteta) ✓ PEEC (hrv. Prevencija nasilja u ranome djetinjstvu kroz obrazovanje za mir)
U2 Ime jedinice: primjer SUDJELOVANJE U RANOM ODGOJU I OBRAZOVANJU	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Definirati različite oblike sudjelovanja i procesa sudjelovanja u ranom odgoju i obrazovanju ✓ Stvoriti viziju za svijet koji sudjeluje, temeljen na ključnim konceptima vezanim na svim razinama uz sudjelovanje u ranom odgoju i obrazovanju ✓ Prepoznati različite oblike, te pružiti primjere različitih oblika sudjelovanja na osobnoj, društvenoj te na razini okoline, kao i za učenike u ranom odgoju i obrazovanju ✓ Prepoznati prepreke i poticajne faktore za sudjelovanje ✓ Pokazati zašto su neki oblici sudjelovanja pozitivni, a zašto su neki štetni, za pojedince, društvo i okolinu, unutar okvira ranog odgoja i obrazovanja ✓ Poznavati i raspravljati o važnim konceptima i teorijama oblika sudjelovanja u ranom odgoju i obrazovanju
U3 Ime jedinice: primjer MEĐUOVISNOST U RANOM ODGOJU I OBRAZOVANJU	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Definirati međuovisnost unutarnjeg, društvenog i okolišnog mira u ranom odgoju i obrazovanju ✓ Raspravljati o važnim konceptima i teorijama o međuovisnosti unutar svijeta, povezane s ranim odgojem i obrazovanjem ✓ Prepoznati mehanizme međuovisnosti i razabrati uzroke i posljedice međuovisnosti, na svim mirovnim razinama, te ih povezati s ranim odgojem i obrazovanjem ✓ Prepoznati, prikazati i pružiti primjere različite oblike međuovisnosti na osobnoj razini, razini društva te okoline, i povezati ih s ranim odgojem i obrazovanjem ✓ Razlikovati poželjne oblike međuovisnosti od onih štetnih, koje postoje na osobnoj razini, razini društva te okoline, i povezati ih s ranim odgojem i obrazovanjem ✓ Pokazati s primjerima zašto su neki oblici međuovisnosti poželjni, dok su neki štetni za pojedinca, društvo okolinu, te ih povezati s ranim odgojem i obrazovanjem
Jedinica	Početni okvir vještina koje bi mogle biti uključene
U4 Ime jedinice: primjer RAZLIČITOST U RANOM ODGOJU I OBRAZOVANJU	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Definirati različitost u njenim unutarnjim, društvenim i okolišnim dimenzijama ✓ Raspravljati o važnim konceptima i teorijama o različitosti, te ih povezati s ranim odgojem i obrazovanjem ✓ Pokazati vrijednost različitosti u ranom odgoju i obrazovanju ✓ Pokazati razne oblike različitosti kroz posebne primjere na razini osobe, društva i okoline u ranom odgoju i obrazovanju ✓ Razlikovati postojeće probleme vezane uz različitost od pozitivnih primjera i uspješnih priča u ranom odgoju i obrazovanju ✓ Objasniti kako žele živjeti zajedno s drugima osobama koje se razlikuju od njih samih, u okruženju ranog odgoja i obrazovanja

**U5 Ime jedinice: primjer
ŽIVLJENJE U MIRU**

- ✓ Definirati nenasilnu komunikaciju (za istraživanje njihovog života kroz prizmu nenasilja, određujući koje od njihovih misli, stavova i ponašanja su nasilne i štetne po živa bića i okolinu)
- ✓ Razumjeti dinamiku grupe te ju primijeniti u miroljubivom radu unutar tima
- ✓ Upoznati i promijeniti njihove kulturne predrasude
- ✓ Analizirati unutarnje i međuljudske sukobe kako bi razumjeli uključene strane, potrebe i probleme u pitanju
- ✓ Strukturirati, slijediti i pratiti put ka promjeni unutarnjih i međuljudskih sukoba
- ✓ Priprijeti život u multikulturnom okruženju i okruženju gdje prevladavaju različitosti
- ✓ Biti iskren i praktimirati kritičko mišljenje
- ✓ Pronaći i zauzeti svoje mjesto unutar zajednice kako bi cijenili i slavili raznolik svijet jedinstvenih identiteta
- ✓ Obrazovanje za mir u razredu (praktične aktivnosti)
- ✓ Istražiti i shvatiti koncept identiteta
- ✓ Identificirati i istražiti raznolik skup emocija i kako one utječu na ponašanje
- ✓ Razumjeti posljedice vršnjačkog nasilja (društvene, emocionalne, psihološke,...)

**U6 Ime jedinice: primjer
IZGRADNJA MIRA
(kompetencija akcija)**

- ✓ Analizirati kontekste i sukobe zajedno s ostalim sudionicima
- ✓ Iskreno procijeniti vlastiti kapacitet za promjenu
- ✓ Ko-kreirati inkluzivnu logiku intervencije, ciljeve i nenasilne strategije za promjenu temeljene na potrebama
- ✓ Transparentno pratiti i vrednovati vlastite mirovne intervencije kroz cijelo trajanje istih
- ✓ Organizirati nenasilne akcije
- ✓ Graditi mir uz pomoć pregovora i posredništva koji uključuje sve sudionike
- ✓ Pratiti razinu nasilja unutar zadanog konteksta
- ✓ Uspostaviti osnovne i temeljne mehanizme ranog upozorenja i odgovora na nasilje
- ✓ Predvidjeti mirno rješenje određenog sukoba
- ✓ Podignuti svijest o nepravdi i ugnjetavanju
- ✓ Omogućiti učeniku osnaživanje inicijativa civilnog društva i institucija vezanih uz rani odgoj i obrazovanje koje doprinose i održavaju miru
- ✓ Podići svijest o vrijednosti mira u ranom odgoju i obrazovanju
- ✓ Izgradnja mira kao prevencije vršnjačkog nasilja u obrazovanju: razredne aktivnosti